

Egy év – egy kép: Mátyás király csillagásza

2008-ban az Oktatási és Kulturális Minisztérium meghirdette a Reneszánsz Évet – Mátyás király 550 évvel ezelőtti trónra lépésének emlékére. Számos kulturális és ismeretterjesztő program jöhetett létre abban az évben a minisztérium hathatós anyagi támogatásával.

A Reneszánsz Év programjához kapcsolódóan tartottak nagy sikerű alkotónapot a szentendrei Szabadtéri Néprajzi Múzeumban, ahol az érdeklődők „Mátyás király csillagászával” is találkozhattak!

Mátyás király csillagásza, azaz Mészáros Péter tanár úr a csillagászati ismeretterjesztés elkötelezett híve. A győri Krúdy Gyula Gimnázium fizikatanára akár jelmezbe is bújt, hogy megismertesse a csillagászati alapg fogalmakkal Mátyás király alattvalóit. 2008. május 1-jén ugyanis Itt járt Mátyás király! címmel tartottak alkotónapot a szentendrei Szabadtéri Néprajzi Múzeumban.

Mátyás király csillagásza egész nap érdekesnél érdekesebb fizikai kísérletekkel szórakoztatta a sokadalmat. „Évképünkön” egy telluriummal látható, amely nem más, mint a Nap–Föld–Hold rendszer mechanikus modellje. A kézzel tekerhető alkalmatlanság a XIX. század végén készülhetett, jelenleg a győri Nádorvárosi Közoktatási Központ tulajdona. Ez a kis modell jól mutatja a Föld Nap körüli keringését, és a Hold fázisváltozásait is, akár ma is be lehetne vetni a szuperhold-

rajongók felvilágosításában. Elképzelhető, hogy Mátyás király „igazi” csillagásza, az 1467 és 1473 között Magyarországon tevékenykedő Regiomontanus is kedvtelve fogatta volna a tellurium karját, hiszen a tudóst sokan tartják Kopernikusz egyik előfutárának.

Az asztalon Lázár deák 1528-as Magyarország-térképének reprodukciója – aki kíváncsi a török megszállás előtti Magyar Királyságra, hát itt tájékozódhat. Ott hever egy hatalmas kondenzorlencse is, melynek fénygyűjtő képességéről bárki meggyőződhetett, ha kicsit kisütött a Nap, egy éjtérnyős bábu pedig Mátyás király kortársára, Leonardóra utal, aki a repülés gondolatával is foglalkozott.

Mindezeket a tanár úr fáradhatatlanul mutogatta, magyarázta az érdeklődő gyerekeknek és szüleiknek, de természetesen más csillagászati és fizikai kérdések is felmerültek szép számmal. Mindezt játékosan és szórakoztatón ezen a szép tavaszi napon, 2008. május 1-jén.

Szerencsére lett folytatása ennek a csillagászati-fizikai programnak. A szentendrei Szabadtéri Néprajzi Múzeumba (népszerű és rövid nevén a Skanzenba) azóta is vissza-visszatér a csillagászat tudomány, idén májusban is csillagászati programokkal fogadtuk az érdeklődőket az egyik szép udvarházban.

Mészáros Péter tanár úr és kollégái azóta is fáradhatatlanul népszerűsítik a természettudományokat. Számomra a legkedvesebb emlék a győri Krúdy Gyula Gimnáziumban 2010 januárjában tartott csillagászati nap volt, amelyen vagy kétezer diák vett részt vendégként, és úgy 150-en előadóként, demonstratorként. A Csillagászat Nemzetközi Éve méltó lezárása volt az a lenyűgöző rendezvény. A tanár úr ellátogatott a Meteor 2010 Távcsöves Találkozóra is, ahol emlékezetes kísérletekkel szórakoztatott bennünket.

Mészáros Péter tanár úr immár a győri Mobilis Interaktív Kiállítási Központban mutatja be a fizikai jelenségeket.

Mizser Attila